

Een vrouw, die haar kind op den rug droeg, werd met haar kind gedood (Blz. 365)

De vrouw was mij voor hare bevrijding zoo dankbaar dat zij mij omhelsde; maar ik weet niet eens, of zij oud of jong, mooi of leelijk was.

Na eene korte, volstrekt noodzakelijke rust genomen te hebben, rukten wij naar den berg op. De majoor Pittner was met eene afdeeling vooruit en werd, toen hij op de hoogte aankwam, met schroot en het vuur van twee bataljons, die zich daar reeds in slagorde geschaard hadden, ontvangen.

De majoor zelf kwam er met eene diepe wonde in den arm en met het verlies van een knoop van zijn vest af, die er door een kogel afgeschoten werd; maar mijne kleine afdeeling werd zoozeer in het nauw gebracht, dat hij moest wijken en geheel van mij afraakte.

Onder deze omstandigheden achtte hij het verkieslijk, den berg te verlaten en terug te trekken, hetgeen hem ook met groote moeite gelukte. De majoor is een eenigszins gezet jongmensch, wien dit op- en afklimmen van den berg een gruwel was, omdat het zijne krachten te boven ging.

Het speet hem zeer, dat hij zijn paard niet bij zich had, maar het geluk deed hem een muilezel, aan den vijand toebehoorende, aantreffen, waaraan hij zijne redding te danken had, want zonder dit beest zou het met hem gedaan geweest zijn. Hij bereikte zonder verdere hindernissen de rivier, die hij met het overige gedeelte zijner afdeeling doorwaadde.

Onze bedienden, die bevel gekregen hadden onze paarden aan de reserve-brigade achterna te brengen, hadden het nochtans mogelijk gemaakt, zich bij de kolonne, die door mij aangevoerd werd aan te sluiten, hetgeen ons nu zeer aangenaam was, en reeds bij de kapel San Trinidad bestegen wij onze paarden.

Miramon was met twee reserve-brigades tot aan het plein voor de brug voortgerukt en in een gevecht met de troepen, die tusschen hem en mij stonden, gewikkeld. Daar hij echter geen krachtigen aanval deed, volgde hij mij niet.

Ofschoon ik nu geene reserve achter mij had, wilde ik toch mijne instructiën zooveel mogelijk letterlijk opvolgen. Ik rukte dus tegen den rug van den San Gregorio op, om dezen « schoon te vegen ».

Daar hij echter door eene aanzienlijke overmacht bezet was, werden wij den bergrug afgeveegd tot aan de kapel de La Cruz del Cero, wier ligging aan het einde der voorstad ik bij eene vroegere gelegenheid beschreven heb.

Van de reserve zag ik niets, en daar de aanbrekende dag den vijand onze zwakte verried, dacht ik, dat het raadzaam zou zijn, naar de stad terug te keeren, voordat de maatregelen van den vijand zulks te eenen male onmogelijk maakte.

Te dien einde marcheerde ik naar den straatweg, die van de hoogte naar het plein voor de brug loopt, denzelfden, waarop het geschut, dat wij op den 14n Maart veroverd hadden, geplant was.

Op den weg derwaarts werd ik door een duchtig vuur in mijne linkerflank bestookt, en toen ik genoemden straatweg insloeg, werd ik ook in het front met een duchtig geweervuur begroet.

Ik vreesde, dat mijn toestand onhoudbaar zou kunnen worden, en zond mijn adjudant naar Miramon af, ten einde deze tot het aanrukken met de reserve te bewegen; maar de adjudant kwam dadelijk terug en deelde mij mede dat alle wegen door de vijanden bezet waren en dat hij niet verder kon.

Deze mededeeling werd aanstonds bevestigd, daar de vijand hem op den voet volgde en mij nu ook in den rug beschoot, zoodat ik van vier kanten aan het vuur blootgesteld was.

Ik besloot, er mij door heen te slaan, en rukte den straatweg op.

Hier stieten wij het eerst op eene barricade, die wij bestormden, en trokken den straatweg daarop verder langs.

Toen wij den kruisweg, die naar de kerk San-Sebastian loopt, voorbijkwamen, kregen wij het vuur van beide kanten en zagen eene andere verschansing voor ons.

Wij waren inderdaad van alle kanten ingesloten en aan het vijandelijk vuur blootgesteld.

De tweede verschansing moest noodwendig insgelijks bestormd worden en werd dan ook werkelijk bestormd.

Bij elke verschansing was een smalle doortocht voor één persoon gelaten, die bij de eerste zoo breed was dat ik er met mijn hengst door kon; bij de tweede echter moest ik afstijgen.

Terwijl mijn bediende vóór mijne borst naar den teugel greep, om het paard er doorheen te brengen, ving hij met zijnen arm een kogel op, die in mijne borst zou doorgedrongen zijn.

De wond was niet bijzonder gevaarlijk; toch achtte ik mijn paard reeds verloren, maar mijn bediende was een ferme kerel en wist een middel te bedenken om met het beest de brug te bereiken.

Op het plein, dat zich daarvoor bevond, trof ik Miramon eindelijk aan. Hij ontving mij met een glimlach, maar zeide er geen woord van, waarom hij mij in de steek gelaten had.

Wij keerden nu over de brug naar de stad terug, en de vijand volgde ons in dichte gelederen vlak op den voet, maar werd door het vuur der troepen en batterijen, die op den anderen oever rechts en links geposteerd waren, teruggehouden.

Het gevecht duurde hier tot aan den middag, en ik bleef met mijne gecombineerde brigade den geheelen dag bij Valdez en keerde eerst op den volgenden morgen met de Cazadores naar de Casa Blanca terug.

Wij hadden wel is waar twee kanonnen veroverd, maar deze waren zeer duur betaald. Aan een meenemen der dooden en gekwetsten was niet te denken geweest, en de laatsten werden meedoogenloos omgebracht.

De Juaristen, die aan den anderen oever een huis verdedigden, dat tot in de rivier vooruitsteekt, maakten een lasso om den hals der lijken vast en lieten ze zoo in de rivier vallen, waarbij zij allen riepen:

— Daar hebt ge het, kanalje!

Als Miramon ons met de twee brigades gevolgd was, dan zouden wij den geheelen San Gregorio ingenomen hebben.

Een krachtige aanval werpt de Mexicanen dadelijk overhoop; maar daarvan onthield

Miramon zich, omdat hij juist Mexicanen bij zich had en niet de Cazadores, tegen wier onstuimigheid en woest geschreeuw bij den aanval geen vijand in Mexico het kon uithouden.

De generaal der Juaristen dien wij van zijn bed opjoegen, werd van zijn kommando ontzet.

De kolonel, dien ik later sprak, zeide mij, dat er van al mijne manschappen geen enkele teruggekomen zou zijn, als ik nog tien minuten langer op den straatweg met de beide brigaden vertoefd had.

De Elzasser, die bij de geheele expeditie onafgebroken aan mijne zijde was, werd ter belooning tot onderofficier der Cazadores benoemd.

HOOFDSTUK XLII

MISLUKTE EXPEDITIE

In den namiddag van den 3n April werd ik bij den keizer ontboden.

Hij had allerlei slechte tijdingen gekregen, die eene dubbel verontrustende uitwerking hadden, daar de tijd waarop Marquez op zijn woord van eer beloofd had terug te zullen keeren, over twee dagen reeds verstreken was.

Er was nog geene enkele maal tijding van hem gekomen, en dit was zeer bevreemdend, want aan Marquez viel het gemakkelijker dan aan iemand anders, zulke tijdingen te doen toekomen, daar hij op alle geestelijken kon rekenen.

De keizer begon argwaan tegen hem te koesteren; maar als hij zich daarover uitliet, dan viel hij zich zelven meestal in de rede, zeggende:

— Neen, neen, dat is immers volstrekt onmogelijk!

De levensmiddelen evenals de ammunitie begonnen zeer te verminderen, en de keizer kon zich niet verheelen, dat onze toestand hachelijk was.

Zekerheid omtrent Marquez te krijgen was nu het hoofdvereischte, en ik ontving van den keizer den last, met generaal Mendez te beraadslagen over de beste middelen om dergelijke tijdingen te krijgen.

Te dien einde moesten er door de belofte van aanzienlijke belooningen aanzienlijke spionnen gewonnen worden.

Mendez vond eene vrouw, een Indiaan en een officier daartoe bereid.

Gelukte het hun, een brief aan Marquez te overhandigen en het antwoord daarop terug te brengen, dan zouden de eersten aanzienlijke geldsommen krijgen en de laatste een rang hooger opklimmen en gedecoreerd worden.

Geen van de drie keerde echter terug, en wij hebben nooit vernomen, hoe het met hen afgeloopen is.

In den nacht van den 4n tot den 5n deed de vijand weder een van zijn gewone vruchtelooze aanvallen op de brug; de keizer bezocht weder geheel alleen de verschillende punten, waar troepen geposteerd waren, en des namiddags reed ik deze met hem langs.

Op den 5n was de termijn, binnen welken Marquez zou terugkomen verstreken, en nog vertoonde er zich geen spoor van hem.

In de stad liep er echter een gerucht dat Marquez verslagen was; maar de oorsprong van dit gerucht was niet te vinden en men moest wel vermoeden, dat het door de vijanden van de zaak des keizers te Queretaro verzonnen was.

De ontberingen begonnen nu eerst recht voelbaar te worden, maar desniettemin was de geest der troepen goed, daar de keizer zich veel moeite getroostte en de officieren zijn voorbeeld naar hun beste vermogen volgden.

Op den 8n April hadden wij nog altijd geen tijding gekregen, maar er heerschte eenige ontsteltenis in La Cruz en elders, toen men zag dat er zich groote vijandelijke massa's troepen over de Cuesta China en langs den straatweg naar Celaya in beweging stelden.

Men meende dat Marquez in aantocht was, maar dit was, helaas! niet het geval.

In dezen hachelijken toestand werd er op den 9n April andermaal een krijgsraad gehouden, waarin zeer verschillende meeningen door de generaals geuit werden.

Er werd voorgesteld zich met het geheele leger door den vijand heen te slaan, maar Mendez was daar tegen. Zijne troepen, zoo verklaarde hij, waren zeer goed tot het doen van een aanval, maar bij een gevaarlijken terugtocht kon hij niet voor hen instaan.

Nu stelden de gezamenlijke generaals, behalve Miramon, voor, dat de keizer alleen met de cavalerie naar de Sierra Gordo zou trachten te ontkomen.

De Sierra Gordo is een woest gebergte, acht leguas ten westen van Queretaro gelegen.

Het is met passen doorsneden, welke van dien aard zijn, dat het aan geen vijandelijk leger mogelijk is er in te komen, wanneer zij ook maar door eene geringe macht bezet zijn.

Verscheidene legers der Juaristen waren in vroegeren tijd in deze streken vernietigd, want al de bewoners behoorden tot de kerkelijke partij of liever tot die van Mejia.

Dit was het vaderland van den dapperen generaal: hier was hij de koning en de populairste man die men vinden kon. Ieder Indiaansch kind kende *Pap Tomasito*, en ieder man stond, zoodra hij eene oproeping deed, onder de wapens.

In deze streken kon de keizer zich zes maanden en langer staande houden, daar hier nog een keizerlijk generaal, Olvera, met 1000 à 1200 man verbleef.

Gedurende dezen tijd kon de keizer den loop der gebeurtenissen afwachten of maatregelen nemen om de kust te bereiken.

De keizer verklaarde echter « dat het in strijd was met zijne eer, het leger in den steek te laten, en dat hij zich liever wilde laten dooden dan dit te doen ».

Miramon beweerde dat men de stad nog lang kon behouden en Marquez afwachten, en de keizer deelde in zijn gevoelen. Marquez *moest* terugkomen.

De keizer besloot nu, in eene eerste plaats, een uitval tegen de Garita de Mejico te doen, deze den vijand te ontnemen en haar te behouden, opdat men Marquez dadelijk zou kunnen ondersteunen wanneer deze over de Cuesta China aanrukte.

Te gelijker tijd werd er besloten, dat men in het gebrek aan krijgsvoorraad en levensmiddelen zoo goed mogelijk zou trachten te voorzien, en in beide opzichten was men vrij gelukkig.

Generaal Castillo ontdekte nog eenige verborgen magazijnen in de stad, en generaal Arullano vervaardigde met wonderlijke bedrevenheid en vindingrijkheid krijgsvoorraad.

Op al de zwavel en al het salpeter in de stad, zelfs uit de apotheken, werd beslag gelegd.

Het looden dak van den schouwburg werd in geweerkogels en de kerkklokken werden in kanonkogels hergoten.

Patronen werden van bordpapier vervaardigd en bewezen zeer veel dienst daar het weer meestal droog was.

De oneenigheid tusschen generaal Miramon en generaal Mendez was een andere reden tot bezorgdheid.

Mendez beweerde voortdurend, dat Miramon het niet goed met den keizer meende en slechts zijne eigene belangen in het oog had.

Hij maakte er mij opmerkzaam op, dat de generaal in den laatsten tijd verscheidene officieren die aan den keizer trouw verknocht waren, van hunnen post ontzet en ze door lieden van zijne partij vervangen had.

Toen ik mij op den 10n April naar den keizer wilde begeven, vroeg generaal Mendez mij eensklaps:

— Meent gij het goed met den keizer?

— Dat is ook eene vraag! antwoordde ik. Natuurlijk!

— Welnu, vervolgde hij, zeg hem dan uit mijn naam, dat hij spoed moet maken om uit deze muizenval te komen en dat hij zich voor Miramon in acht moet nemen. Ik ben een Indiaan en de keizer kent hunne trouw en verknochtheid. Wanneer de keizer het beveelt zal ik Miramon in hechtenis nemen.

Ik en Mejia zullen den keizer naar de Sierra Gordo overbrengen, waar hij zijn vrijen wil heeft en kan doen wat hem goeddunkt. Volgt hij dezen raad niet dan kan hij er staat op maken dat wij allen doodgeschoten worden.

Toen ik bij den keizer kwam, deelde ik hem woordelijk mede wat Mendez mij gezegd had. De keizer antwoordde:

— Ik geloof, dat de *kleine dikkerd* het goed meent; maar hij ziet de zaken te donker in.

De keizer had voor elk zijner generaals een bijzonderen naam, dien hij in het gesprek met mij gebruikte om geene namen te noemen en daardoor de opmerkzaamheid van luistervinken die er misschien wel zouden zijn, te trekken.

Mendez noemde hij den *kleinen dikkerd*, Miramon den *jongen generaal*, Mejia den *kleinen zwarte* en Castillo den *eerlijke*.

De keizer zeide tot mij, dat hij Miramon wilde laten ontbieden, ten einde met dezen over een aanval op de Garita de Mejico te beraadslagen; maar ik had er geen vermoeden van, dat de aanval op aandrijven van Miramon, reeds den volgenden morgen zou plaats grijpen.

Toen ik echter in den loop van den avond een eigenhandig briefje van Miramon kreeg met het bevel mij in dien nacht te drie uur met het bataljon Cazadores op La Cruz te bevinden, wist ik reeds wat er op til was.

Ik zond dadelijk bevel aan de Cazadores dat zij tegen half drie moesten aantreden, en opdat zij nog eenige uren zouden kunnen slapen, liet ik hen in de verschansingen door twee compagnieën van het tweede bataljon aflossen.

Toen ik aan Mendez dit bevel meedeelde, speelde er een zonderlinge grimlach op zijne lippen en zeide hij:

— Waarom toch altijd gij en de Cazadores?

Ik dacht ongeveer hetzelfde, en de verdenking kwam bij mij op, dat Miramon misschien gaarne van mij af wilde zijn daar hij mijne gehechtheid aan den keizer kende.

Terstond daarop kwam de majoor Pittner en deelde mij mede dat er onder de Cazadores groote ontevredenheid heerschte.

Zij zegden dat zij altijd hunnen plicht gedaan hadden en ook volgaarne deden, maar dat zij niet konden inzien, waarom zij altijd aan het eerste vuur der vijandelijke kanonnen blootgesteld werden.

Ik gaf den majoor te kennen, dat ik vóór een gevecht met zoo iets bij den keizer voor den dag kon komen, maar dat ik dit, wanneer de Cazadores gedurende den nacht hun plicht betrachtten, later zou doen.

's Nachts om drie uur, op den 11n April, was ik met de Cazadores in La Cruz en voegde mij bij generaal Castillo.

Al spoedig daarop kwam de keizer en iets later generaal Miramon.

Miramon, Castillo en ik zetten ons neer aan eene tafel, waarop eene kaart uitgespreid lag, terwijl de keizer onder het rooken eener sigaar het vertrek op en neer liep.

Miramon vatte het woord op en zeide tot mij:

— Gij moet de Garita de Mejico aanvallen, veroveren en bezet houden. Ik geef u een der beste bataljons mede, het eerste linie-bataljon onder bevel van kolonel Cevallos.

Met de Cazadores in de voorhoede moet gij de batterij links van la Cruz verlaten en den straatweg naar Mexico oprukken. Daar staat een huis links van de waterleiding dat door den vijand bezet is en dat gij moet innemen. Dan rukt gij tegen de Garita op en neemt deze stormenderhand in.

Voor zoover ik weet zijn de gebouwen daar met vier kanonnen en drie bataljons bezet. Uwe rechterflank moet door het regiment der keizerin onder bevel van kolonel Gonzales en het escadron huzaren onder dat van den ritmeester Palowski gedekt worden, die op den straatweg, welke regelrecht naar de poort loopt, aanrukken.

Een blik op het plan van Queretaro, zal aan iedereen, ook al is hij dan ook geen krijgskundige, het gebrekkige dezer stelling doen inzien.

Ik achtte mij daarom verplicht, tegen den generaal de opmerking te maken, dat een aanval van twee bataljons tegen drie, die zich met vier kanons in eene bevestigde stelling bevonden, uiterst moeilijk zou zijn, en veroorloofde mij de vraag of het niet kon vergund worden, den weg, die voor de ruiterij bestemd was, in te slaan.

Ander voetvolk kon dan den weg die mij voorgeschreven was, inslaan, en mijne linkerflank, terwijl de cavalerie op den weg, die voorbij de kapel San Francisquito naar de poort loopt, mijne rechterflank beschermde.

Generaal Miramon zegde mij echter dat hij geen ander voetvolk bij de hand had en dat ik den weg die in mijne instructie voorgeschreven was, moest inslaan.

Generaal Castillo leeft nog, en daar hij met den keizer getuige van dit gesprek was, beroep ik mij op de getuigenis van *den eerlijke*.

Miramon beval mij, af te wachten, tot hij het sein tot oprukken zou geven.

Ik begaf mij naar de Plaza de La Cruz en posteerde mijn twee bataljons achter de batterij, die den straatweg, welke ten noorden van La Cruz loopt, bestreek, waarin slechts een enkele zes-en-dertigponder stond.

Wat de reden der aarzeling was, weet ik niet; maar er verliep een geruimen tijd, voordat Miramon eindelijk aankwam.

Wij moesten achter elkaar door de bres heengaan.

Toen ik met den sabel in de hand bij deze kwam, zag ik den keizer daar staan, met zijn elleboog op de verschansing leunende.

— Salm! zeide hij, ik wensch u van harte een goeden uitval. God moge u beschermen.

De toon, waarop de keizer dit zeide, zal mij steeds onvergetelijk blijven.

Het werd mij daarbij warm om het hart, en ik gevoelde mij trotsch dat onze zoozeer vereerde keizer zich zoo over mij bekommerde en voor mijn leven beducht was.

Aan gene zijde der verschansing schaarde ik mijne troepen in het gelid.

Eene afdeeling der Cazadores zond ik voorop, en ik, kolonel Cevallos en majoor Pittner volgden met het overige gedeelte van het ba-

taljon, terwijl het eerste liniebataljon de kolonne besloot.

Toen ik deze troepen in slagorde schaarde, werd in het vijandelijk leger de reveille of *la diava,* zooals het in Mexico heet geblazen, hetgeen ook na het behalen eener overwinning plaats heeft.

Het was dus voor eene overrompeling veel te laat.

Toen wij bij het huis dat in de onderrichting vermeld was kwamen, werden wij natuurlijk door een levendig geweervuur begroet, maar de eerste compagnie nam dit, nadat de vijand een zwakken tegenstand geboden had, in.

Rechts van mij bevond zich de waterleiding, die omstreeks honderd voet hoog is en het drinkwater van de oostelijke helling van de Cuesta China naar de stad voerde, maar reeds in de eerste dagen der belegering door het vernietigen van een boog door den vijand onbruikbaar gemaakt was.

Deze waterleiding is nog een overblijfsel uit den Spaanschen tijd, die haars gelijken maar weinig vindt. De prachtige spitsbogen, waarop de bij de 1500 meter lange waterleiding rust, zijn op verscheidene plaatsen 150 voet hoog en zeer goed onderhouden.

Ik marcheerde onder deze waterleiding door en den straatweg verder langs, totdat ik van den linkerkant met kogels begroet werd, die uit een zeer stevigen muur vandaan-kwamen, die van dicht bij elkander geplaatste schietgaten voorzien was en een corral omgaf, welke tot eene hacienda behoorde, die tegenover de Garita staat.

Daar wij geene middelen hadden om over den muur te komen, begon hier een eigenaardig gevecht door de schietgaten die de vijand op de hoogte van de borst aangebracht had.

Aan een der Cazadores werd zijn geweer ontrukt, toen hij het door een schietgat stak, en hetzelfde deden de onzen met twee vijandelijke geweren.

Bij deze gelegenheid onderscheidde mijn Elzasser zich zeer.

Hij deed zijn naam Muth (moed) eer aan en stak met de uiterste koenheid met zijn bajonet in al de schietgaten.

Terwijl onze manschappen zich van deze schietgaten nu gedeeltelijk ook van hunnen kant tegen den vijand, die in den corral geposteerd was, bedienden, werden wij onverhoeds door een zeer levendig vuur van het platte dak van het gebouw bij de poort begroet.

Het vuur was zoo buitengewoon hevig, dat de Cazadores terugdeinsden en eindelijk, om zich daartegen te beveiligen, tegen den muur aandrongen en tegelijkertijd de schietgaten in deze bewaakten.

De majoor Pittner gaf zich vruchteloos alle moeite om hen tot voortrukken te bewegen, maar zij waren niet van hunne plaats te krijgen.

Ik verzocht nu aan kolonel Cevallos, met zijne eerste compagnie rechts van mij vooruit te gaan, en toen hij dit deed volgden ook de Cazadores.

Het vuur waaraan zij nu echter blootgesteld waren, was zoo moorddadig, dat zij andermaal terugdeinsden.

Ten einde de manschappen aan te vuren, gingen Cevallos, Pittner en ik vooruit, maar niemand anders volgde ons dan de luitenants La Roche en Alphonse Marie van de Cazadores, mijn adjudant, luitenant Montecon, de sergeant-majoor graaf Heinrich Pototski van de Cazadores, mijn bediende, de Elzasser en omstreeks acht à tien manschappen, deels tot de Cazadores, deels tot het eerste liniebataljon behoorende.

Wij dringen tot een torentje op den hoek van het gebouw door, hetwelk met den uitgetanden muur in verband stond.

Hier stortte de majoor Pittner vlak in mijne nabijheid neer, zoodat zijn bloed over mijne laarzen en over de kling van mijn sabel spatte.

Gelukkig was hij slechts in lichte mate door een kogel aan het hoofd gekwetst.

Hij werd dadelijk door twee mannen weggedragen.

Terwijl ik met kolonel Cevallos over de maatregelen, die er nu moesten genomen worden, sprak en geen acht sloeg op het schietgat dat vlak achter mij was, legde een der vijanden daardoor op mij aan, zoodat de tromp van het geweer dicht bij mijn hoofd kwam.

De luitenant Alphonse Marie bemerkte zulks en had de tegenwoordigheid van geest, mij bij den kraag te pakken en bijna op den grond te werpen, zoodat de kogel, zonder eenige schade aan te richten, boven mijn hoofd vloog, voor welke daad hij nog op dien zelfden dag gedecoreerd werd door den keizer.

Daar de troepen volstrekt niet te bewegen waren om tegen den vijand, die zoo voortreffelijk gedekt en zooveel sterker in getal was, op te rukken, besloten kolonel Cevallos en ik, met een bezwaard hart den terugtocht te on-

dernemen, hetgeen te midden van het onafgebroken vuur des vijands plaats had. Daarbij werden luitenant La Roche en graaf Pototski hevig gekwetst.

Eene afdeeling der Cazadores onder het bevel van Avisar, die eenige dagen later doodgeschoten werd, maakte onze achterhoede uit. Wij namen onze gekwetsten met ons mee, maar lieten onze dooden liggen.

Toen ik in La Cruz terugkwam, ontmoette ik den keizer, aan wien ik mijn leedwezen te kennen gaf, dat de expeditie mislukt was, maar hij antwoordde goedhartig:

— Ik ben ten minste blij, dat gij weer hier zijt, ik had al dadelijk gevreesd dat het niet zou gelukken.

Zooals hij mij later zeide, had hij zich over mij bekommerd gemaakt, en toen men den majoor Pittner terugbracht, had hij gedacht, dat ik het was, daar wij beiden de groene uniform van den generalen staf droegen.

De keizer nam mij met zich in zijne kamer mee en vergunde mij hem mijne meening omtrent Miramon mede te deelen.

Ik wees hem op het verkeerde en lichtvaardige van de onderrichtingen die hij mij gegeven had, en vertelde hem ook, hoe de generaal mij reeds op den eersten April bij den uitval tegen den San Gregorio in den steek gelaten had.

De keizer antwoordde:

— Ja, wij moeten er ons nu maar in schikken. Als ik eerst maar eens uit deze muizenval vandaan ben, dan zal ik alles veranderen en goedmaken.

De keizer noodigde mij tot het middagmaal uit, waarbij, behalve ik niemand anders dan Lopez tegenwoordig was.

's Namiddags om vijf uur moest ik den keizer bij een bezoek dat hij aan de hospitalen bracht, vergezellen.

Wij kwamen bij het bed van den jongen graaf Pototski, wiens rechterbeen zoo even door Dr Basch afgezet was.

De graaf, die eerst negentien jaar oud was en een innemend uiterlijk bezat, had aan de laatste Poolsche revolutie onder Langiewicz deelgenomen, was gevlucht en had onder een aangenomen naam als gemeen soldaat bij de Cazadores dienst genomen waar hij weinig opgemerkt werd.

Toen de keizer hem vriendelijk groette en hem zijn leedwezen over zijn ongeluk te kennen gaf, speelde er een lachje van tevredenheid om de lippen van den jonkman, die door de afzetting vrij verzwakt was.

De keizer benoemde hem tot luitenant en overhandigde hem het ridderkruis der orde van Guadeloupe, hetwelk uitsluitend voor officieren bestemd was.

De gekwetste kuste eerst de hand des keizers en toen het ridderkruis.

Ondanks de zorgvuldigste verpleging stierf de jonge graaf eenige dagen daarna, terwijl hij nog met stervende hand het ridderkruis tegen de borst drukte.

In den nacht van den 11n op den 12 April liep de keizer de gelederen langs, alleen vergezeld door kolonel Lopez.

Den volgenden morgen moest de vijand andermaal nieuwen krijgsvoorraad gekregen hebben, want hij beschoot La Cruz met ongewone levendigheid, en langs heel de lijn hadden er tirailleursgevechten plaats.

De levensmiddelen in de stad begonnen zeer in te korten.

De armere inwoners leefden bijna uitsluitend van maïs. De troepen echter kregen nog geregeld, behalve maïs, paarde- of muilezelvleesch, koffie, en nu en dan ook brandewijn.

De paarden der cavalerie en ook de muilezels der schutterij werden op half rantsoen gesteld, met uitzondering van het regiment der keizerin, het escadron huzaren, dat in den Meson de la Cruz gelegerd was en als een soort van keurbende beschouwd werd, en de Mexicaansche lijfwacht, die eerst onlangs uit de moedigste manschappen der Mexicaansche ruiterij samengesteld was, en waarover kolonel Campos die onder Vidaurri gediend had, het bevel voerde.

Toen ik met kolonel Campos bij den keizer op het ontbijt uitgenoodigd was, stonden er eene halve kip, een stukje brood en eenige dulces op de tafel, die de nonnen van San Teresitas benevens het brood, dat niet meer te koopen was, aan den keizer gezonden hadden.

Deze beval dat men meer zou brengen, maar: *waar niets is, daar verliest de keizer zijn recht,* en er was niets.

De keizer zeide al lachende:

— Dit ontbijt mag niet gelden, mijne heeren. Komt bij mij eten.

Bij het middagmaal kregen wij een gebraad van muilezelvleesch met azijn toebereid.

Niet alleen gaf dit gebrek aan levensmiddelen reden tot ernstige bekommering, maar evenzeer deden zulks de oneenigheden tus-

schen Miramon en Mendez, die steeds van ernstiger aard werden, toenemen.

Beiden drongen er telkens bij den keizer op aan dat de andere in hechtenis werd genomen, en ik maakte mij er om bekommerd dat de keizer zich door den invloed van Miramon zich tegen Mendez zou laten innemen, wiens hulp mij veel gewichtiger voorkwam dan die van Miramon.

Hij had den keizer de beste kerntroepen aangebracht en Miramon had niets anders kunnen geven dan zijn persoon, daar hij zijn leger, tengevolge van zijn lichtvaardige wijze van handelen, bij San Jacinto verloren had.

Mendez was, weliswaar, trouw aan den keizer verknocht en bereid om voor hem den dood in te gaan; maar ik maakte mij bekommerd dat hij ons eenmaal, bij een aanval van toorn, die bij de Indianen niet ongewoon is, met zijne troepen zou kunnen verlaten.

Op den 13n April, 's namiddags, bezocht de keizer generaal Mendez in zijn hoofdkwartier in de Casa Blanca.

Wij kwamen er uit om hem te ontvangen, en hij tilde juist zijn rechterbeen over het achterste van zijn paard om af te stijgen, toen er een granaat vlak boven zijn hoofd ontplofte.

Hij zoowel als alle aanwezigen bukten onwillekeurig om de granaat op te rapen, waarover wij elkander hartelijk uitlachten.

Zoodra er een kogel of eene granaat op ons afgeschoten was, snelden de soldatenvrouwen als om strijd om zich daarvan meester te maken, ten einde ze naar La Cruz te brengen en daarvoor beloofde geld in ontvangst te nemen.

HOOFDSTUK XLIII

VERTWIJFELING

Wij keeren terug tot het oogenblik waarop Evraert met het kind van Bellarosa in de armen, op den hengst wegreed.

Aan zijn eigen redding dacht hij niet.

Slechts het behoud van het kind, dat de vrouw aan zijn zorg toevertrouwd had, dreef hem in een overhaaste vlucht voort.

Het geschreeuw der wilden, het gejammer en het geschrei der kleine, het snuiven van het paard en het fluiten van den wind drongen tot zijne ooren door, terwijl hij een bespiedenden blik vooruit sloeg om den veiligsten weg voor het paard te kiezen. Zoo ging het in vliegende vaart voorwaarts.

Bij eene hoogte ging het dier op stap en klom uitgeput en ademloos den berg op.

Evraert luisterde...

De stemmen der wilden waren verstomd en zoo ver zijn oog reikte was er niets meer van hen te zien. De kleine weende en schreeuwde om hare moeder; de schilder trachtte haar tot bedaren te brengen.

— Ween maar niet, lieve Lydia, sprak hij, ik bescherm u, niemand zal u kwaad doen en ik breng u stellig weer naar uwe moeder terug.

En zachtjes liefkoosde hij hare lokken.

Evraert stapte van zijn ros, nam eene rust, meest nog voor het paard, dat dampte als een ziedende ketel.

Eensklaps drong het getrappel van rennende dieren tot zijne ooren door...

Hij sprong op, keek door het boschje en zag een tiental Indianen hunne muilezels met duchtige zweepslagen in galop voortdrijven.

Hij nam zijn buks in handen en verschool zich achter een boomstam.

Misschien zouden de wilden hem niet opmerken en voorbijrennen!

Na weinige minuten bemerkte hij echter dat hij in zijne hoop bedrogen was, want regelrecht kwamen de ruiters op hem af.

Hij wierp nog een blik op het kind... het sliep rustig...

Dan sloop hij zonder van de Indianen te worden gezien door de struiken tot aan den uitersten rand van het boschje, waar hij zich achter den boom op zijne eene knie neerlegde.

Het gillende vreugdig geschreeuw der wilden bewees nu, dat zij het witte paard, dat in het gras lag te rusten, gezien hadden daar zij tegelijkertijd er met hunne uitgestrekte armen naar wezen.

In galop reden zij op een kleinen afstand van den kunstenaar voorbij en naar het boschje toe...

Evraert gaf vuur...

De voorste der ruiters tuimelde neder in het gras.

Dat was er één!

Met woedende kreten wendden de anderen hunne muildieren en schoten met bliksemsnelheid twee pijlen naar hun aanvaller...

Deze beveiligde zich achter een boom...

Bedaard legde hij aan en vuurde nogmaals.

Het tweede schot was weder raak en de wilde stortte uit den zadel ten gronde.

Die toestand kon evenwel niet lang duren, de kansen waren niet twijfelachtig.

Evraert stond tegenover een gansche schaar wilden.

Nochtans laadde hij opnieuw zijn buks, mikte, schoot... en een wilde viel levenloos in het hooge gras der prairiën.

Plotseling voelt Evraert zich van achter aangevallen en op den grond geworpen.

Beide mannen gingen een wilden kamp aan.

Een vreeselijk gevaar bedreigde hen.

In de worsteling rolden zij tot op den rand van een afgrond, tusschen de hooge, steile rotsen.

Zij hielden zich als slangen omstrengeld en voerden den strijd op leven of dood.

Evraert kon zich eindelijk een weinig losrukken, stak de hand tusschen den gordelriem en haalde een scherpen dolk te voorschijn.

Hij hief den arm op om den Indiaan gansch af te maken, doch op hetzelfde oogenblik kwamen de Indianen aangedraafd, die zich tot dan toe onzijdig hadden gehouden en den strijd tusschen de twee mannen hadden laten begaan.

De kamper van Evraert rukte zich los, stond met een enkelen sprong op en wilde hem het hoofd vermorzelen.

Doch Evraert, had rap als de bliksem hem het wapen tusschen de ribbenkast gestooten.

De roodhuid zwaaide de armen als molenwieken in het rond, een akelige schreeuw, die de andere roodhuiden versteld deden stilstaan, ontsnapte zijn keel.

Hij waggelde en verloor het evenwicht. Onder het vallen strekte hij werktuigelijk of door woede daartoe aangedreven, de armen uit om zich vast te houden en greep Evraert aan.

Nog afgemat door den hevigen worstelstrijd, dien hij met hem gevoerd had, wilde hij juist opstaan, toen hij Evraert omklemde, waarop zij samen in de grot rolden, de wilde onder het slaken van een triomfkreet en Evraert met een gil van vertwijfeling.

De Indiaan was ernstig gekwetst, en daar tot zijne laatste stond alle krachten moesten ingespannen worden, kostte hem zulks het leven.

Evraert werd derhalve door een lijk medegesleept, want de wilde maakte bij den val, die eenige sekonden duurde, geen enkele beweging.

De diepte van de grot was niet zeer aanmerkelijk, daar zij slechts twintig à vijf-en-twintig voeten bedroeg, en de zijwanden waren begroeid met planten en kruiden, die, wel is waar onder hun gewicht bogen, maar tevens ook beletten dat zij lijnrecht naar beneden kwamen.

Het opperhoofd viel onder Evraert op den bodem des afgronds, zoodat den val van den schilder, daardoor gebroken werd, ofschoon die nog hevig genoeg was om hem te doen bezwijmen.

Hoelang hij buiten kennis gelegen heeft, zou hij niet kunnen zeggen, maar zooals hij later berekende, moet het toch minstens een paar uren geweest zijn.

Hij ontwaakte door een gevoel van koude dat hem plotseling door de lenden voer.

Toen hij de oogen opende, was het volslagen duister om hem heen.

In de eerste oogenblikken kon hij niet begrijpen door welke omstandigheden, hij in zulk een toestand gekomen was, zijne denkbeelden keerden intusschen van lieverlede terug, rangschikten zich, en werden gestadig helderder.

Het eerste wat hij overlegde was zoo snel mogelijk uit de grot te komen, waarin hij gevallen was.

Hij leed hevige pijnen.

Hoewel niet bepaald gekwetst, had Evraert toch door zijn val verscheidene kneuzingen ontvangen, de minste beweging veroorzaakte hem vreeselijke pijnen.

In dien toestand was hij wel genoodzaakt, zijn leed met geduld te dragen, daar het dwaasheid zou geweest zijn tegen de wanden der grot op te klimmen, omdat zijne krachten geheel uitgeput waren: hij besloot dus te wachten.

Het was volkomen duister, maar daarover bekommerde hij zich weinig, daar hij het noodige bij zich had om vuur te maken.

Na verloop van eenige minuten, kreeg hij licht en keek toen om zich heen.

Uitgestrekt op den bodem van een trechtervormige kuil, want de grot liep nauw van onder toe, hetgeen er veel aan had toegebracht om zijn val te breken, lag Evraert met de beenen, tot bijna aan de knieën in 't water, terwijl zijn bovenlijf op het lijk van het Indiaansch opperhoofd rustte.

De plek waar hij zich bevond had een oppervlakte van minstens tien vierkante ellen.

Door middel van zijne toorts bemerkte hij, dat de wanden der grot geheel met planten en zelfs met vrij dikke struiken bedekt waren, die zacht hellend naar boven opliepen, en het opstijgen niet al te moeilijk zouden maken, zelfs dan als zijne krachten niet genoegzaam teruggekeerd zouden zijn.

Op dit oogenblik behoefde hij nog aan geen opstijgen te denken; moedig besloot hij derhalve zich in dit ongeval te schikken, en hoewel hij hoogst ongerust was over de kleine Lydia en hare moeder, besloot hij eenige uren te wachten eer hij pogingen zou aanwenden tot zijne bevrijding.

Op die wijze bracht hij bijna twintig uren in de grot door, in gezelschap van het lijk van zijn vijand.

Evraert had zich sinds eenigen tijd op zijn omzwervingen door de wildernissen in bijna wanhopige omstandigheden bevonden, maar nooit gevoelde hij zich zoo verlaten en alleen met de hoop op de hulp der Voorzienigheid.

Hoe hachelijk zijn toestand ook mocht zijn, hij wanhoopte niet.

Ondanks de verschrikkelijke pijnen die hij leed, was hij overtuigd dat hij zijne leden zou kunnen gebruiken, zoo hij slechts geduld had.

Toen zijne krachten genoegzaam teruggekeerd waren, stak hij twee toortsen in den grond om goed te kunnen zien bij zijnen arbeid, hing zijne buks, die hij in zijnen val medegesleept had, over den rug, nam zijne navaja tusschen de tanden, greep met een wanhopigen ruk de struiken vast, en begon naar boven te klimmen.

De moeilijkheden welke Evraert te overwinnen had, alsmede de inspanning welke het hem kostte om boven te geraken, zijn niet te beschrijven, hij bereikte den rand der grot na anderhalf uur gearbeid te hebben, waarbij hij al de geestkracht noodig had die iemand door de hoop op zelfbehoud wordt geschonken.

Toen hij een hol in het bosch bereikte, bleef hij bijna een half uur uitgeput op het zand uitgestrekt liggen, niet in staat eene enkele beweging te maken, ja, nauwelijks om adem te halen, zonder iets te hooren of te zien, zonder zelfs te kunnen denken aan den hachelijken toestand waarin hij zich bevond.

Gelukkig was het voor hem, dat deze tot wanhoop voerende zwakheid weldra week; de frissche buitenlucht, die hem door de gangen van het hol tegenstroomde, bracht hem langzamerhand tot zich zelven en gaf hem het gebruik zijner geestvermogens terug.

Rondom hem lagen verscheidene lijken op den grond. Hij begon weder adem te halen en de hoop herleefde in zijn hart, daar zijne opoffering niet zonder vrucht geweest was.

De lieden waarvoor hij zijn leven had gewaagd, waren gered en hij zou hen wederzien.

Deze gedachte deed zijn moed herleven en hij gevoelde zich een ander mensch.

Onbeschrijfelijk was de aandoening die hij ondervond toen hij, na eene moeilijke wandeling door het hol, eindelijk den oever van een stroom bereikte en de zon weder mocht aanschouwen.

Men moet in wanhopige toestanden verkeerd hebben, evenals hij, om den vreugdekreet of liever het gebrul te begrijpen dat zijne benauwde borst ontsnapte, toen de verkwikkende zonnestralen hem weder beschenen en hij met volle teugen de heerlijke lucht der savanne inademde.

Onwillekeurig viel hij, door een onweerstaanbaren aandrang des harten gedreven, op de knieën, vouwde eerbiedig de handen, en stortte zijn dankgebed uit voor Hem, die hem gered had en ook daartoe alleen in staat was. Dit hartroerende gebed, deze oprechte dankbetuigingen van een erkentelijk hart zijn op de vleugelen van zijn beschermengel ten hemel gestegen, daarvan was hij overtuigd.

Uit den stand der zon kon hij opmaken dat het twee uur des namiddags was.

Om hem heen was het doodstil, en zoover het gezicht reikte was de prairie eenzaam.

De Indianen waren verdwenen, hij was alleen, in tegenwoordigheid van God, die hem zoo wonderbaarlijk had gered en tevens wel verder zou helpen.

Evraert gaf zich evenwel geen juist gedacht van den toestand, hij meende dat Bellarosa en Lydia gered waren.

Eilaas!

Al hetgeen hij gehoord en gezien had, had hij gewaar geworden als door een nevel.

Eensklaps klieft een gedacht als een bliksemstraal zijn brein.

— Lydia! kreet hij.

Hij liep naar het boschje waar hij haar geborgen had.

Niets!
Niemand meer.
Geen levende ziel!
Een onbeschrijfelijk gevoel dat zijne ziel folterde overviel hem.

Thans ook voelde hij voor het eerst al het drukkende van zijn lichamelijke smarten.

Hij wankelde en viel met een doffen kreet op den grond voorover op een scherpen staak die hem in de zijde drong.

HOOFDSTUK XLIV

DE OVEREENKOMST

Een diepe stilte lag over het landschap uitgespreid.

Geen ander geluid dan het gegons der insekten, die eindeloos bezig zijn aan den onbekenden arbeid, waarvoor zij door de Voorzienigheid geschapen zijn, verstoorde de kalmte van den nacht; in de donkerblauwe lucht zweefde geen enkel wolkje.

Een zacht en niettemin doordringend licht straalde neder uit de sterren en de stralen der maan, dat de heuvels, met hun verlengde schaduwen, een spookachtig aanzien gaf. Een blauwachtige weerschijn kleurde den zoo doorschijnenden dampkring, dat men gemakkelijk de vliegende insekten kon onderscheiden, die om de takken gonsden.

Hier en daar verschenen en verdwenen glimvormen tusschen het hooge groen, dat ze als dwaallichtjes met haar phosphorachtig schijnsel verlichtten, het was, in één woord, een dier zoele en heldere Amerikaansche nachten, die in ons kouder en minder bevoorrecht klimaat onbekend zijn, en de ziel in aangename en zwaarmoedige droomingen doen verzinken.

Eensklaps verscheen er een schaduw aan den gezichteinder, die schielijk in grootte toenam en weldra het zwarte onbestemde schaduwbeeld van een ruiter vertoonde, het geluid der hoeven van een paard, dat den harden grond met haastig elkander opvolgende slagen trof, liet daaromtrent weldra geen twijfel meer bestaan.

Er naderde werkelijk een ruiter; hij volgde de richting naar het Westen; half op zijn ros ingedommeld, had hij den teugel laten schieten, en liet hij het dier nagenoeg vrijheid in de keuze van den weg, toen dit op een open door boomen omringde plek in 't midden waarvan een kruis was opgericht, aangekomen, eensklaps een zijsprong maakte, de ooren spitste, en daarna met onstuimigheid achteruit drong.

De ruiter, plotseling uit zijn dommeling of, wat waarschijnlijk is, uit zijn mijmering ontwaakt, sprong op in den zadel en zou daaruit geworpen zijn, als hij niet met een instinctmatige beweging, zijn ros in bedwang gehouden had, door den teugel stevig aan te houden.

— Hola, riep hij uit, het hoofd snel opheffende en de hand aan zijne macheta slaande, terwijl hij een onderzoekenden blik om zich heen wierp; wat is hier gaande? Kom, kom, Haringo, mijn goed paard, wat beteekent die vrees? ha, ha, bedaard vriend, er is hier niemand die aan ons denkt.

Maar ofschoon zijn meester het dier onder het spreken dezer woorden streelde, en ofschoon daarbij bleek dat beiden in groote eensgezindheid leefden, bleef het zich echter weerspannig betoonen en vertoonde het meer en meer teekenen van den levendigsten angst.

— Dat is toch niet natuurlijk, vive Dios! Ge zijt niet gewoon u voor niets zoo beangst te maken; laat eens zien. Haringo, wat is er dan toch?

En de reiziger keek nogmaals nauwkeurig om zich heen, zijn blikken met de grootste opmerkzaamheid op den grond vestigende.

— Eh! riep hij plotseling uit, toen hij een lichaam op den grond uitgestrekt zag liggen, Haringo heeft gelijk; daar ligt iets; waarschijnlijk het lijk van den een of anderen haciendero, dien de salteadoros zullen gedood hebben, om hem des te gemakkelijker te kunnen uitplunderen, en dien zij daarna zullen hebben laten liggen, zonder zich verder om hem te bekommeren; laat eens zien, wat er van is.

Terwijl de ruiter deze woorden bij zich zelven sprak, was hij afgestegen.

Maar daar hij voorzichtig was en sedert lang gewoon scheen om over de wegen der Mexicaansche confederatie te reizen, spande hij den haan van zijn geweer, en hield zich evenzeer tot den aanval als tot de verdediging gereed, voor het geval dat de persoon, dien hij hulp wilde verleenen, eens op het denkbeeld mocht komen, plotseling zich op te heffen om

hem te vragen om de beurs of het leven, een gebeurlijkheid die zeer wel in overeenstemming zou zijn met de zeden des lands, en waartegen men dus steeds op zijn hoede moest wezen.

Hij naderde dus het lijk en beschouwde het gedurende eenige oogenblikken met groote opmerkzaamheid.

Hij behoefde er maar een enkelen blik op te slaan, om de zekerheid te verkrijgen dat hij niets te vreezen had van den ongelukkige die aan zijn voeten lag uitgestrekt.

— Hm!... sprak hij, het hoofd schuddende, die stumperd schijnt in een benijdenswaardigen toestand te verkeeren, indien hij nog al niet dood mag wezen, dan scheelt het zeker toch al niet veel. Maar laat ik het in ieder geval nog maar eens beproeven hem bijstand te verleenen, ofschoon ik vrees dat het vergeefsche moeite zal zijn.

Na deze woorden bij zich zelven gesproken te hebben, zette de reiziger zijn geweer in rust, zette dit aan den kant van den weg neder, om het in tijd van nood bij de hand te hebben, bond zijn paard aan een boom vast, en ontdeed zich van zijne zarape, ten einde vrijer in zijne bewegingen te zijn.

Nadat hij langzaam en geregeld al die voorzorgen genomen had, want hij was altijd zeer zorgvuldig in alle opzichten, nam hij de alferjas, achter den zadel geplaatst eraf, sloeg ze over zijn schouder en naast het uitgestrekte lichaam nederknielende, drukte hij zijn oor tegen de borst des verslagenen.

De reiziger was rijzig van gestalte, stevig gebouwd en volmaakt evenredig; zijne goed verhoudende ledematen waren voorzien van zenuwen zoo dik als koorden en zoo hard als marmer.

Hij moest buitengewoon sterk zijn alsmede zeer vlug in zijne bewegingen, die niet ontbloot waren van mannelijke bevalligheid: hij had, in een woord, een dier krachtige gestellen, die zoo zeldzaam zijn in alle landen, maar die men nog het meest aantreft in zoodanige streken waar de behoefte van een leven, dat eene voortdurende worsteling is, de lichamelijke vermogens van den mensch in hooge mate ontwikkelen.

Hoewel hij eerst twee en twintig jaar oud was, scheen hij er wel acht en twintig te tellen.

Zijne gelaatstrekken waren schoon, mannelijk en verstandig, zijne zwarte goed geopende oogen keken fiks voor zich uit, zijn breed voorhoofd, zijne kastanjebruine, natuurlijk krullende haren, zijn groote mond met niet al te dikke lippen, zijn fier opgestreken knevel, zijn goed geteekende en vierkant afgeronde kin, dat alles te zamen gaf aan zijn gelaat eene uitdrukking van openhartigheid, stoutmoedigheid en goedheid, die iedereen gunstig voor hem stemmen moest, terwijl ze hem tevens den stempel van echte fatsoenlijkheid schonken.

— Nu, die zal moeite hebben er van op te komen, als hij er nog van opkomt, hervatte hij, zich oprichtende, nadat hij te vergeefs getracht had het kloppen van het hart des gekwetsten te hooren.

Hij gaf echter den moed niet op.

Hij opende zijn alferjas, en haalde er linnen, een instrumentzakje en een klein gesloten kistje uit.

— Gelukkig ben ik nog bij mijn oude Indiaansche gewoonten gebleven, — sprak hij glimlachend, — zoodat ik mijn medecijnzak nog altijd bij mij draag.

Zonder tijd te verliezen, peilde hij de wonde, die Evraert, want hij was het, aan de zijde had, en wiesch die zorgvuldig uit.

Het bloed liep druppelsgewijs uit de violetkleurige lippen der wond; hij ontkurkte een fleschje, en goot in de wond eenige druppels van een zich in het fleschje bevindend roodachtig vocht; dadelijk hield de wond op met bloeden.

Daarna verbond hij met een handigheid, die van langdurige gewoonte getuigde, de wond, nadat hij er eenige fijngemaakte en met het straks genoemde roode vocht nat gemaakte kruiden voorzichtig had opgelegd.

De ongelukkige gaf geen teeken van leven: zijn lichaam bewaarde de onzelfstandige onbeweeglijkheid van een lijk, de uiterste ledematen behielden echter hun buigzaamheid, hetgeen de vreemdeling als een kenteeken beschouwde, dat het leven nog niet geheel en al dat mishandelde lichaam was ontvlucht.

Nadat hij den gewonde zorgvuldig verbonden had, richtte hij hem een weinig op en plaatste hem met den rug tegen een boom; daarna begon hij hem te wrijven met rhum en water op de borst, dan de slapen en de polsen, daarbij slechts van tijd tot tijd even ophoudende, om het bleek en saamgetrokken gelaat met een ongerust oog te onderzoeken.

Al zijn pogingen schenen ijdel te zullen blijven; geenerlei samentrekking, geen zenuwachtige trillingen kondigden den terugkeer des levens aan.

Maar niets is zoo volhardend als de wil van een mensch die zijn naaste wil redden, ofschoon hij ernstig begon te twijfelen of zijne pogingen wel met goed gevolg zouden bekroond worden, voelde hij echter, in plaats van den moed op te geven, zijn ijver herleven, vastbesloten de opgevatte taak niet op te geven, vocrdat het overtuigend bewijs zou zijn geleverd, dat zijn hulp van geen dienst kon wezen.

Het bood een treffenden aanblik aan, dat groepje op dien eenzamen weg, in den kalmen en helderen nacht, aan den voet van dat kruis, het symbool der verlossing, gevormd door twee mannen, waarvan de een, gedreven door heilige menschenmin, om zoo te zeggen met woede de meest broederlijke zorgen aan den ander besteedde.

De vreemdeling hield een oogenblik met wrijven op en sloeg zich voor het voorhoofd, als werd hij door een plotseling in zijn geest opkomende gedachte getroffen.

— Hoe is 't mogelijk, dat ik daar niet aan dacht! mompelde hij, de hand in zijn alferjas, die onuitputtelijk scheen, stekende, en hij haalde er een met zorg gekurkte veldflesch uit te voorschijn.

Hij opende met het lemmer van zijn mes de stijf op elkander gedrukte lippen van den gekwetste, bracht dezen daarna de veldflesch tusschen de lippen en goot hem een gedeelte van den inhoud der flesch in den mond, terwijl hij met groote bezorgdheid op het gelaat bleef staren.

Na verloop van twee of drie minuten trilde de gewonde even en zijne oogleden bewogen zich alsof hij een poging deed om ze te openen.

— Aha! sprak hij verheugd, nu geloof ik dat ik het winnen zal!

En de veldflesch naast zich nederzettende, begon hij met nieuwen ijver te wrijven.

Een zucht zoo zwak als een ademhaling kwam den gewonde over de lippen, diens ledematen begonnen langzamerhand al leniger en leniger te worden, het leven keerde langzaam in dat lichaam terug.

De jonge man verdubbelde zijn inspanning; langzamerhand werd de ademhaling, hoewel nog zeer zwak en afgebroken, duidelijk hoorbaar; in zijn gelaatstrekken kwam ontspanning en op de wangen teekenden zich een paar roode vlekjes; ofschoon de oogen van den gewonde nog gesloten bleven, bewogen zich toch zijne lippen, alsof hij moeite deed om te spreken.

— Ziezoo!... riep de vriendelijke oppasser op vroolijken toon uit, het is nog niet gedaan; die zal het diep opgehaald hebben als hij het ontsnapt. Bravo! Ik heb mijn tijd niet nutteloos verspild. Maar wie, duivel, zou deze man hier hebben gebracht, verscheidene dagreizen van alle gemeenschap af, doch wacht maar, hij zal wel aan 't praten komen, en dan zal hij slim moeten zijn, als ik niet te weten kom, wat hem naar hier voerde.

Intusschen had het leven, dat lang geaarzeld had of het wel zou terugkeeren in dat lichaam, 't welk het reeds bijna geheel verlaten had, een ernstigen worstelstrijd aangevangen tegen den dood, dien het al meer en meer tot den aftocht begon te nopen; de bewegingen van den gewonde werden leniger, merkbaarder en gaven meer blijk van terugkeerend bewustzijn; meermalen reeds had hij de oogen geopend, wel is waar om ze bijna dadelijk weder te sluiten, maar er deed zich toch een verbetering voor.

Het was boven twijfel verheven dat hij tot bewustzijn zou terugkeeren; het was nu nog maar een kwestie van tijd.

De vreemdeling goot een weinig water in een beker, mengde daarin eenige druppels van het vocht uit de veldflesch en hield den beker aan de lippen van den gewonde.

Deze opende ze en slaakte een zucht van verlichting.

— Hoe gevoelt gij u? vroeg de jongeling met belangstelling.

Op het geluid dezer onbekende stem beving een stuipachtige trilling het geheele lichaam van den gewonde.

— Lydia, mompelde hij, de oogen half opening.

Don Miguel, zoo heette de vreemdeling, schudde het hoofd.

— Zeker zijn vrouw? vroeg hij zich af.

— Bellarosa, ijlde Evraert.

— Hum!... Hum!... Daar zijn er nu al twee, bromde Don Miguel.

Hij nam nogmaals zijn hoofd in zijn handen en goot eenige druppels van een ander fleschje in den mond van den gekwetste.

De uitwerking bleek plotseling.

Evraert opende wijd de oogen en keek den vreemdeling met verbazing aan.

— Cassa! riep hij.

Een trek van verbazing speelde om den mond van Don Miguel, een schampere trek

deed zijne lippen trillen, zijne oogen blonken woest in de kassen; de enkele naam dien Evraert uitgesproken had scheen een magnetische kracht op den medelijdenden reiziger uit te oefenen.

— Nog een slachtoffer van den wreeden hoofdman der kannibalen, zei hij, allo, Don Miguel, thans moet ge al uw krachten inspannen om dezen jongen te redden.

Evraert had opnieuw de oogen gesloten toen hij den naam van het bloedig opperhoofd had uitgesproken.

— Thans is hij gered, zei de vreemdeling met een zucht van verlichting. Goddank, want hij ziet er een moedig en braaf man uit.

Hij bracht den Vlaamschen schilder op eene opene plaats, midden van het bosch.

Daar legde hij hem op het mos neer.

— God zij geloofd, zei de vreemdeling, in het Fransch, terwijl hij tevens een gebaar maakte dat zijne blijdschap te kennen gaf, dat is hier eene plaats waar deze man gevoeglijk eenige uren rust kan nemen, het is tijd want het weer ziet er alles behalve goed uit.

Inderdaad het blauwe uitspansel had zich eensklaps achter dikke grauwe, aschgrauwe wolken verborgen; de wind gierde nijdig van af het zwarte rotsgebergte dat zich hemelhoog verhief.

Zooals dit menigmaal het geval is in de tropische gewesten zou een verschrikkelijk onweer de zachte luchtgesteltenis opvolgen.

Er is geen overgangsperiode, zooals de duisternis op den dag, zoo valt ook de vorst op het zachte weder plotseling in.

Het rotsgebergte dat zich een paar mijlen van de twee mannen verheft was zoo stijl dat het uiterst moeilijk te beklimmen is.

De schrikwekkende bergpassen en onbergzame valleiën die men er aantreft, benevens de uitgestrekte, door breede vloeden besproeide vlakten aan de oostelijke helling van dit gebergte, zijn nog bijna geheel onbekend aan de Amerikaansche avonturiers en slechts de ondernemende en stoutmoedige Canadeesche jagers zijn hier doorgedrongen.

Dit gedeelte van het rotsgebergte wordt « Gebergte van de Windrivier » genaamd, en bied een grootsch en treffend schouwspel aan; zijn wit besneeuwde toppen ver boven de wolken uitstekend en zich in Noord-Noord-Oostelijke richting zoover uitstrekkend dat het aan den gezichteinder een lichten nevel gelijkt, waaruit alleen het geoefend oog der woudloopers de gele steenen der bergen kan herkennen.

Het gebergte aan de Windrivier is een der merkwaardigste deelen van het rotsgebergte, zoo schrijft M. Aimard, wien we deze beschrijving ontleenen; het is een soort van hoogland dat dertig mijlen lengte en tien of twaalf mijlen breedte heeft, waaruit hier en daar bergen oprijzen, wier steile toppen met eeuwigdurende sneeuw bedekt zijn en aan wier voet men enge en diepe dalen vindt, alsook een menigte bronnen, beken en door rotsen omgeven meren.

Uit deze reusachtige vergaderbakken ontstaan sommige dier machtige stroomen, welke na eenige honderden mijlen een schilderachtige landstreek doorloopen te hebben, aan den eenen kant als zijrivieren van de Missouri, en aan de andere zijde van de Columbia, de schatting hunner wateren in twee verschillende zeeën uitstorten.

In de verhalen der woudloopers en pelsjagers speelt het gebergte aan de Windrivier met recht een groote rol; de ijzingwekkende bergengte, die men daar aantreft, en de wildernissen die het omgeven, dienen dikwijls tot schuilplaats aan de roovers der prairiën en waren ook menigmaal het tooneel van bloedige gevechten tusschen Blanken en Roodhuiden.

De koude steeg dreigend op.

Don Miguel zorgde eerst voor zijn paard, dat hij van zadel en toom ontdeed en daarna met zijn zerape bedekte die hij zonder eenige aarzeling van de schouders nam, want de dwalenden in de wildernissen hebben de grootste bekommernissen om hun rossen, daar zij van een overwegend nut zijn.

Van de lange bergketen waaide de wind met forsche kracht.

Zoodra het dier zich in vrijheid gevoelde, begon het te grazen.

Na een blik van tevredenheid op zijn paard geworpen te hebben, dat van tijd tot tijd met eten ophield om den fijnbesneden en verstandigen kop naar zijn meester te keeren en hem met zeker genoegen te beschouwen, bracht de vreemdeling zijn wapens en tuig, dat hij had opgenomen, aan den voet van een hooge rots, die hem een vrij armzalige schuilplaats aanbood tegen den nachtwind en begon daarna droog hout bijeen te rapen, ten einde een goed vuur aan te leggen.

Welhaast knetterden de takken en een heldere vlam steeg vroolijk kronkelend naar boven.

— Ha, zei Don Miguel, die zijn zieke nogmaals aandachtig had gadegeslagen, nu kan ik mij ongestoord bezig houden met het avondmaal, want mijn man zal nog zoo spoedig niet wakker worden.

Tegen den voet van de rots legde hij een tweede vuurtje aan, omdat daar de wind zoo guur niet was en de plaats allerbest geschikt scheen om tot nachtverblijf te dienen.

Hij doorzocht zijn alferjas, een soort van valies bestaande uit twee zakken, dat de jagers bestendig aan hun zadel hebben hangen, en haalde daaruit hetgeen hij voor zijn sober maal noodig had.

Dit bestond uit cenna, pemmakan en eenige strooken tasajo (in den wind gedroogd vleesch).

Toen de reiziger, na zijn alferjas gesloten te hebben, zich weder oprichtte om het vleesch op de gloeiende kolen te braden, bleef hij onbeweeglijk, met geopenden mond staan, en had al zijn zelfbeheersching noodig om een kreet van verwondering te weerhouden.

Hij bedwong de gewaarwordingen die hem beheerschten, plaatste het vleesch zorgvuldig op het vuur en zeide:

— Wees welkom, kameraad, de nacht is guur en zoo ge koude hebt, warm u, zoo ge honger hebt, eet. Ik wist niet dat u zoo spoedig hersteld zoudt wezen.

Wanneer uwe spieren weder buigzaam zijn en uw lichaam zijn gewone kracht herkregen heeft, zullen wij in staat zijn anderen het hoofd te bieden.

Evraert, want hij was het, bewaarde eenige oogenblikken het stilzwijgen, schudde toen herhaalde malen het hoofd, en mompelde eindelijk op zachten, treurigen toon, alsof hij veeleer tot zich zelven sprak dan tot den man die hem aangesproken had:

— Zijn er dan inderdaad nog menschelijke wezens in wier boezem niet alle medelijden is uitgedoofd?

— Neem er de proef van, kameraad, antwoordde de reiziger levendig, en gelieve dan mijn gastvrij aanbod aan te nemen.

Twee mannen die elkaar in de wildernis ontmoetten, moesten oogenblikkelijk vrienden worden, zoo geene bijzondere reden hen tot onverzoenlijke vijanden maakte.

— Zet u naast mij neder en eet, voegde Don Miguel erbij.

Hij scheen een oogenblik na te denken, en kwam tot een vast besluit.

— Ik neem het aan, zeide hij, want uwe stem klinkt te vriendelijk en uw gelaat is te eerlijk om bedrog te vreezen.

— Dat noem ik spreken zooals 't behoort, zeide de reiziger vroolijk; ga zitten en laat ons zonder verwijl gaan eten, want ik sterf bijna van honger.

Evraert glimlachte droevig en nam op den grond nevens den reiziger plaats.

Beide dischgenooten, door het toeval zoo voordeeliglijk bij elkander gebracht, vielen toen op het maal aan, met eene woede, die buitengewoon mocht heeten, en duidelijk aantoonde dat zij in lang niets genuttigd hadden.

Onder het eten kon de reiziger echter niet nalaten zijn wonderlijken gezel eens nauwkeurig te beschouwen.

Evraert zag er, over het algemeen genomen, allerellendigst uit; zijne gescheurde kleederen bedekten ternauwernood zijn hoekig en vermagerd lichaam.

De bleeke en ziekelijke trekken van zijn gelaat schenen nog deerniswekkender, daar zijn ongeschoren en verwilderd gelaat hem een somber uitzicht gaf.

In zijne oogen, die door blauwe kringen omgeven waren, blonk een somber vuur, en somtijds schoten zij stralen, die een magnetische invloed uitoefenden.

De wapens van den schilder waren in even slechten staat als zijne kleedij, en hij zou, wanneer het tot een gevecht kwam, behalve zijne spierkracht, die vrij geducht moest zijn, wanneer zijn lichaam niet door langdurige ontberingen ondermijnd was, geen gevaarlijke tegenstander voor den reiziger geweest zijn.

Intusschen kon men spoedig bemerken, dat hij een man van buitengewone lichaamskracht was, ofschoon hij thans door verdriet ondermijnd was en hij er ellendig uitzag.

Er lag iets grootsch in hem, dat tot belangstelling noopte en medelijden opwekte, maar tevens eerbied voor het lijden, dat hij zoo fier voor anderen verborgen hield en zoo edel droeg.

In 't kort, voor dat onze man tot die ellende gekomen was, moest hij hebben uitgemunt in 't goede, of misschien ook in kwade praktijken zeker was het ten minste, dat hij geen onbeduidend persoon geweest was, en dat het hart hem hoog in de borst klopte.

Dien indruk maakte de onbekende op zijn gastheer, terwijl beiden zonder een woord te wisselen, hun honger stilden, die door een langdurig vasten gescherpt was.

De maaltijden der jagers duren kort.

Deze was in een kwartier afgeloopen.

De reiziger draaide toen een cigaret, en bood haar den onbekende aan, met de vraag:

— Rookt gij ?

Deze eenvoudige woorden brachten een uitwerking te weeg, welke alleen begrepen kan worden door lieden die gaarne rooken, maar door omstandigheden lang buiten de mogelijkheid geweest zijn dit genot te smaken.

Het gelaat van Evraert helderde eensklaps op, bij de inwendige gewaarwording, die hij ondervond, zijn treurig oog werd vroolijker, en terwijl hij de sigaret met een zenuwachtige beweging greep, riep hij hijgend met onbeschrijfelijke blijdschap uit:

— O, ja, ja. O! ja! vroeger rookte ik ook.

Er heerschte wederom een langdurig stilzwijgen.

In gedachten verzonken, rookten beide mannen hunne sigaret, zonder een woord te wisselen.

Intusschen gierde de wind hevig boven hun hoofd, de dwarrelende sneeuwvlokken hoopten zich nevens hen op, en de geluiden, door de bergtoppen teruggekaatst, klonken klagend over de vlakte.

Het was een vreeselijke nacht.

Buiten den lichtkring,die rondom het nachtvuur verspreid was, bleef alles in dichte duisternis gehuld.

Het was een onbeschrijfelijk vreemd schouwspel, beide mannen daar te zamen in die wildernis te zien, wonderlijk beschenen door de blauwachtige vlammen van het vuur en als het ware boven een afgrond zwevend, onbekommerd hunne sigaret rookende, terwijl de stormwind om hen heen loeide.

Toen zijn sigaret was uitgebrand, draaide de reiziger een tweede, plaatste de tabak tusschen zich en zijn gast, en zeide op vriendelijken toon:

— Thans, nu het ijs tusschen ons gebroken is en wij een weinig met elkander bekend zijn, daar wij aan hetzelfde vuur ons verwarmd en met elkander gegeten en gedronken hebben, nu dunkt mij, het oogenblik gekomen, die kennismaking uit te breiden.

De reiziger vervolgde met een welwillenden glimlach.

— Ik wil u op geenerlei wijze dwingen uwe geheimen te ontsluieren; het staat u, daarover het stilzwijgen te bewaren, zoo gij zulks begeert, en ik zal mij daardoor niet beleedigd achten.

Wat gij er ook van denken moogt, ik wil u in openhartigheid voorgaan, door u te zeggen wie ik ben.

Mijne geschiedenis zal niet lang zijn en in weinige woorden verhaald.

Frankrijk is mijn vaderland en Parijs mijne geboorteplaats, die ik waarschijnlijk, voegde hij er met een gesmoorden zucht bij, wel nimmer zal terugzien. Redenen die te omslachtig zijn ze u mede te deelen, en die ook voor u van weinig belang zijn, hebben mij genoopt naar Amerika te gaan.

Het toeval, of, zoo gij wilt, de Voorzienigheid heeft, door mij in de wildernis te sturen, zeker mijn zucht naar vrijheid en mijne natuurlijke neigingen willen opwekken, ten einde een woudlooper van mij te maken, ik heb die roepstem gevolgd.

Sedert vijf-en-twintig jaar doorkruis ik de prairiën en uitgestrekte savannen in alle richtingen en dit zal wel zoo blijven tot een Indiaansche kogel mij voor altijd een rustplaats tusschen de struiken bezorgt.

De steden zijn mij onuitstaanbaar, want ik ben een hartstochtelijk liefhebber van verheven natuurtooneelen, die mij naar hooger sfeeren voeren en den afstand tusschen het schepsel en zijn schepper verminderen.

Slechts eenmaal nog zal ik mij in dien chaos van beschaving mengen, ten einde een eed te toen, door mij op het graf van een vriend gezworen, en dan neem ik de wijk naar de eenzaamste streken, der verst afgelegene woestijnen, om mijn leven, dat verder nutteloos is, te eindigen, ver van de menschen, wier kleingeestigheid en laaghartige vervolgingen mij het weinige geluk ontroofd hebben, dat ik mij voorgesteld had te zullen smaken.

— Nu kent ge me even goed als ik me zelven ken, kameraad; ik wil er ten slotte nog bijvoegen, dat ik onder de blanken mijne landgenooten Don Miguel heet, en onder de Roodhuiden, die mij als zoon huns stam hebben aangenomen « de dappere ».